

Verksamhetsberättelse för år 2022

Styrelsen för Fritidsodlingens Riksorganisation (FOR) avger härmed följande berättelse över föreningens verksamhet under tiden 1 januari till 31 december 2022.

FOR är det gemensamma organet för fritidsodlare i Sverige

Fritidsodlingens Riksorganisation är ett samarbetsorgan för ideella organisationer med huvudsaklig inriktning mot fritidsodling. Organisationen bildades år 1989 och har idag 20 aktiva medlemsföreningar och organisationer listade nedan inklusive deras respektive tidning/nyhetsbrev.

Medlemsförening

Riksförbundet Svensk Trädgård
Koloniträdgårdsförbundet
Trädgårdsamatörerna
Förbundet Organisk Biologisk Odling, FOBO
Föreningen Sesam
Gesneriasterna
Hemmaodlat
Svenska Dahliasällskapet
Svenska Hoya Sällskapet
Svenska Orkidésällskapet
Svenska Pelargonsällskapet
Svenska Rhododendronsällskapet
Svenska Rosensällskapet
Svenska Saintpauliasällskapet
Svenska Örtasällskapet
Sveriges Pomologiska Sällskap
Sällskapet Blomstervännerna
Chiliodlarna
Svenska Pionsällskapet
Permakultur Sverige

Tidning/nyhetsbrev

Hemträdgården
Koloniträdgården
TrädgårdsAmatören
Odlaren
Sesamnytt
Gesneriastnytt
Hemmaodlats nyhetsbrev
Dahlian
Hoyatelegrafen
Orkideér
Pelargonbulletinen
Bladet
Rosenbladet
Saintpauliavännen
Örtabladet
Pomologen
Blomstervännen
Chiliodlarnas nyhetsbrev
Pionisten
Permakultur Sverige Nyhetsbrev

Det innebär att nästan alla rikstäckande ideella föreningar och organisationer som huvudsakligen rekryterar fritidsodlare är anslutna till FOR. Medlemsföreningarna har tillsammans över 69 000 medlemmar och det finns ingen annan organisation som på liknande sätt kan sägas företräda fritidsodlingen.

Representantskap

Ordinarie årsmöte hölls den 3 april 2022. Verksamhetsberättelse och bokslut för år 2021 godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. Val av styrelseledamöter och revisorer förrättades. Information lämnades om pågående och planerad verksamhet. Beslut fattades om budget för år 2022. Styrelsen fick i uppdrag att besluta om fördelning av eventuella bidrag från staten för år 2023.

Styrelse

Efter 2022 års representantskapsmöte och konstituerande styrelsesammanträde hade styrelsen följande sammansättning:

Inger Ekrem, Ordförande (Riksförbundet Svensk Trädgård)
Ulrica Otterling, vice ordförande (Koloniträdgårdsförbundet)
Madeleine Almér, (Sällskapet Trädgårdsamatörerna)
Björn Qvarfort, (Koloniträdgårdsförbundet)
Mikael S Andersson (Specialsällskapen)
Ingrid Åkesson (Riksförbundet Svensk Trädgård)
Marek Roleneć (Specialsällskapen)

Adjungerade till styrelsen

Ulf Nilsson, sekreterare FOR

Lise-Lotte Björkman, projektledare för FORs arrangemang på mässan Nordiska Trädgårdar

Styrelsen har under året haft fyra sammanträden och ett konstituerande styrelsesammanträde samt en workshop där FORs utveckling diskuterades.

Revisorer

Vid representantskapsmötet omvaldes Mona Löchen och Ingrid Norfors, Koloniträdgårdsförbundet som revisorer. Till revisorssuppleant valdes Christer Sandberg, Sveriges Pomologiska Sällskap och Catharina Kihlström Lexén, Riksförbundet Svensk Trädgård.

Verksamhetens inriktning

FOR ska enligt stadgarna

- o främja och utveckla svensk fritidsodling
- o företräda fritidsodlingens organisationer gentemot myndigheter, företag och andra organisationer
- o utveckla samarbetet mellan fritidsodlingens olika organisationer
- o verka för att fritidsodlingen bidrar till att de nationella miljö- och klimatmålen uppnås

Under år 2022 har FOR arbetat för att vara medlemmarnas och fritidsodlingens röst i samhället. Kontakter med politiker, tjänstemän på departement och myndigheter samt forskare på universitet har fortsatt prioriterats för att FOR ska bli en naturlig samarbetspartner när frågor som rör fritidsodling blir aktuella.

FOR har under året ytterligare förstärkt sitt miljö- och klimatengagemang. Exempelvis genom att öka informationen om invasiva främmande växter och den biologiska mångfalden i trädgårdar. FOR har även arbetat för att stärka fritidsodlarnas skydd som konsumenter genom att fortsätta med att samla

in information och genomföra analyser av organisk växtnäring som kontaminerats med ogräsmedel och som orsakat skador på känsliga växter.

FOR har kunnat fortsätta att lämna bidrag till medlemsorganisationerna för deras verksamhet med information, trädgårdsmässor, rådgivning och kurser. Målet med utbildningsbidragen är att öka kunskapen om hållbar odling och biologisk mångfald och därmed medverka till uppfyllnad av de **nationella miljö kvalitetsmålen**.

FOR har, genom statsanslagen, erbjudit gratis trädgårdsrådgivning både på telefon och per mail åt allmänheten. Rådgivningstjänsten är unik i Sverige då den vilar på ekologisk grund och är fri från kommersiella intressen.

Ekonomi

För 2022 beviljades FOR 2,5 mkr i statligt bidrag. Informationsstödet till FORs medlemsföreningar med färre än 10 000 medlemmar fastställdes till 18,50 kr per medlem eller som lägst 9000 kr per förening. Informationsstödet används av föreningarna till att bekosta rådgivning, faktablad, tidningar, föreläsningar och kursverksamhet

Det statliga bidraget har huvudsakligen använts för att stödja medlemsföreningarnas arbete med kunskapsspridning om odling och rådgivning samt till fri rådgivning till alla Sveriges fritidsodlare.

Nordiska Trädgårdar kunde äntligen genomföras efter åren med covid-pandemin. Besöksantalet motsvarade på ett ungefär åren före pandemin. Betalseminarierna för yrkesverksamma var välbesökta. Sammantaget gav årets mässor ett fint överskott till FORs verksamhet.

FORs sekreterare är anställd av Koloniträdgårdsförbundet men anställningen finansieras av FOR. Bibbi Bonorden var anställd som projektansvarig för det nordiska projektet *Stoppad spridning av invasiva främmande trädgårdsväxter – Ett nordiskt informationsprojekt* till projektet avslutades i augusti. Därefter finansierades Bibbis tjänst av Naturvårdsverkets organisationsbidrag. Trädgårdsrådgivare Henrik Bodin var sjukskriven från april till början av december och hans arbetsuppgifter med att uppdatera frågor och svar databasen på FORs hemsida övertogs av Solveig Sidblad. Solveig ansvarade även för att fördela och besvara inkomna trädgårdsfrågor. Totalt arbetade Solveig 25 % mellan april och sista december.

Under första halvan av året var även Erik Hansson (50% tjänst) och Ingrid Rogblad (20% tjänst) anställda i projektet Rikare Trädgård fram till juni, då Postkodsstiftelsens projektfinansiering upphörde. Därefter arbetade Erik 30% med Rikare Trädgård fram till sista december med finansiering från Naturvårdsverkets organisationsbidrag. Pia af Rolén var anställd som kommunikatör (20% tjänst från januari till mars och 40% april till december). FOR delfinansierar även två rådgivningstjänster, på Koloniträdgårdsförbundet och på Riksförbundet Svensk Trädgård

Medlemsorganisationerna har i stor utsträckning bidragit till verksamheten genom ideella arbetsinsatser och informationsspridning. Sammantaget betyder minskat statsanslag ett ökat beroende av ideella insatser i frågor som berör fritidsodlingen i stort och att viktiga frågor inte kunnat ges den uppmärksamhet som är önskvärt.

Resultat- och balansräkningar redovisas separat.

Påverkansarbete

FOR har som målsättning, med sitt påverkansarbete, att fritidsodlingen bör vara ett särskilt uppdrag för Jordbruksverket eller annan statlig myndighet samt påvisat behovet av ökat statligt anslag. Arbetet har under 2022 till stor del integrerats och utförts genom de olika projekt som drivs inom verksamheten. Särskilt fokus har lagts på att bevaka Naturvårdsverkets pågående arbete med utformning av svensk nationell förteckning över invasiva främmande arter, öka kunskapen om biologisk mångfald i våra trädgårdar och koloniområden genom satsningen Rikare Trädgård samt informera om riskerna med bekämpningsmedelsrester i växtnäring.

FOR genomförde följande möten under 2022

- Malin Larsson (S) Riksdagsledamot och ledamot i Miljö- och jordbruksutskottet för att presentera FORs verksamhet
- Maria Gardfjell (MP) Riksdagsledamot 1:e vice ordförande i Miljö- och jordbruksutskottet för att diskutera pyralid och organiska gödselmedel (se under pyralid-affären för mer information)
- Martin Allard och Kristina Jansson tjänstemän i Regeringskansliets utredning om ny livsmedelsberedskap. Utredningen har som mål att ta fram förslag för hur livsmedelsberedskapen ska byggas upp för att stärka samhällets krisberedskap. FOR presenterade hur fritidsodlingen kan bidra till svensk livsmedelsberedskap i en krissituation.
- FOR presenterade sitt arbete med invasiva främmande växter för ministrar och tjänstemän från natur- och miljömyndigheter från hela Norden på Nordiska Ministerrådets möte i Stockholm.

De som har arbetat med FORs lobbyverksamhet är Inger Ekrem, ordförande i FOR och förbundsdirektör Riksförbundet Svensk Trädgård, Ulrica Otterling, vice ordförande i FOR och generalsekreterare i Koloniträdgårdsförbundet, Marek Rolonec ledamot FORs styrelse och sekreterare FOBO samt Ulf Nilsson, sekreterare i FOR samt trädgårdsrådgivare Koloniträdgårdsförbundet och Pia af Rolén, kommunikator FOR. Bibbi Bonorden deltog i mötet med Nordiska ministerrådet.

Konferens med medlemsföreningarna

Den årliga medlemskonferensen hölls under två halvdagar i januari på hotell Best Western KOM i Stockholm, där 17 medlemsföreningar deltog med en eller två representanter. Bland annat fick de ta del av information om trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar 2022, av representanter från Stockholmsmässan, om pyralider i växtnäring, lobbying samt diskussioner om utökat samarbete och hur medlemsantal kan öka i föreningarna.

Publika evenemang

Trädgårdsmässan Nordiska Trädgårdar

Fritidsodlingens Riksorganisation, FOR, är samarbetspartner till Stockholmsmässan och medarrangör till Nordens största trädgårdsmässa Nordiska Trädgårdar. Nytt treårigt avtal skrevs för 2022-24 mellan Stockholmsmässan och FOR.

Trädgårdsmässan är den största publika i sitt slag i Norden när det gäller trädgård. Mässan är en viktig mötesplats för såväl fritidsodlare som för yrkesverksamma inom trädgårdssektorn. År 2022 kunde mässan genomföras fysiskt igen efter pandemiåren.

Kommenterad [UN1]: Gjorde vi utskick till riksdagsledamöterna under 2022?

Totalt besöktes mässan av ca 47 000 besökare som också kunde besöka de 34 ideella organisationerna på Rådgivningsgatan som kunde bistå besökarna med råd och kunskap om sina specialintressen. 16 av våra medlemsföreningar fanns med på Rådgivningsgatan där de också har en gemensam exponering.

Många av utställarna på Rådgivningsgatan deltog i barn- och kunskapsslinga under helgen med aktiviteter av olika slag. Slingan anordnas för att "väcka trädgårdsintresset" bland både barn och deras anhöriga. Totalt deltog över 500 barn.

FOR ordnade mässans öppna föredragsprogram på mässans Kunskapsscen, med totalt 62 föredrag som i huvudsak hölls av organisationerna på rådgivningsgatan. Gunnel Carlson var moderator vid scenen.

FOR arrangerade även mässans fyra separata yrkesseminarier, *Kyrkogårdens häckar – formelement att värna om*, *Den ätbara parken*, *Framtidens växtbäddar och material* och *Biologisk mångfald – förutsättningar i staden* och drog tillsammans ca 440 deltagare.

I FOR-montern erbjöds besökarna möjlighet att träffa trädgårdsrådgivare för fri rådgivning under samtliga mässdagar. Representanter från FOR-styrelse informerade besökarna om verksamheten. Här kunde man också lära mer om invasiva främmande arter, karantänskadegörare och projektet Rikare trädgård.

Projektledare för FORs mässengagemang har Lise-Lotte Björkman varit och i samrådsgruppen med Stockholmsmässan ingick även Inger Ekrem, RST och Ulrica Otterling, Koloniträdgårdsförbundet, båda ingår i FORs styrelse.

Trädgårdsrådgivning

Telefon- och mailrådgivning

FOR erbjuder fri trädgårdsrådgivning för alla, både på telefon och via mail. Odlings- och trädgårdsrådgivarna svarar på allmänhetens frågor på angivna tider beroende på årstid. Under högsäsong 5 timmar i veckan och lågsäsong 3 timmar i veckan.

FOR har också ett nytt formulär på hemsidan för odlings- och trädgårdsfrågor där den som vill ställa sin egen fråga kan fylla i och skicka med bild. Verksamheten finansieras med bidraget från Jordbruksverket. Ulf Nilsson har på uppdrag av FOR svarat för samordning av rådgivarna som ingår i FORs nätverk för trädgårdsrådgivning.

Rådgivning genom databasen "Frågor och svar"

Det finns nu totalt 979 frågor med svar i kunskapsdatabasen. De flesta frågorna är hämtade från FORs trädgårdsrådgivning, men frågor har också tillkommit från Koloniförbundets trädgårdsrådgivare och Riksförbundet Svensk Trädgårds trädgårdsrådgivare. Det har även skapats några frågor under året utifrån nya aktuella forskningsrön. ~~Frågorna är unika och dubletter plockas bort när de upptäcks.~~ Aktuella frågor har lyfts på hemsidan och i våra sociala kanaler för att ytterligare öka trafiken till kunskapsdatabasen.

n

Projekt inom miljö, klimat och biologisk mångfald

FOR ansvarar för flera externt finansierade projekt som kommer till nytta för fritidsodlare och samhälle. Under 2022 har FOR drivit följande externt finansierade projekt:

Finansiär	Projekt	Period	Beviljat belopp
Naturvårdsverket Organisationsbidrag Ideella Miljöorganisationer	Miljöarbete inkl. invasiva främmande arter, biologisk mångfald och gifter i växtnäring	2022	994 000
Jordbruksverket	Medborgarforskning om karantänsskadegörare	2022	166 000
Postkodstiftelsen	Rikare Trädgård	2020-06-01 2022-06-01	1 670 795
Nordiska ministerrådet	Stoppad spridning av invasiva främmande trädgårdsväxter – Ett nordiskt informationsprojekt	2021-2022	1 566 824 DKK

Projekt Rikare trädgård

Rikare trädgård är ett projekt med målet att öka den biologiska mångfalden i Sveriges 2,6 miljoner trädgårdar och har initierats av FOR och Natursidan.se. Med experter inom relaterade områden ska budskapet och kunskapen om hur alla kan bidra till en ökad biologisk mångfald lyftas på hemsida och i kampanjer. Övriga medverkande är Sveriges Entomologiska Förening, Biologiska Mångfaldens Dag-initiativet, Odlings-TV och Studiefrämjandet. Som extern konsult är Helen Bostock från Royal Horticultural Society och Wild About Gardens i Storbritannien engagerad.

Under 2022 publicerades över 95 artiklar på rikaretradgard.se, allt från nyheter och intervjuer till guider och filmat material som gett ungefär 250 000 sidvisningar. Man har under året delat ut utmärkelsen Årets Rikare Trädgård (Maria Eriksson), lanserat en uppmärksam kampanj (odla vilda växter) och Årets trädgårdskryp (nyfiken blomfluga). Rikare trädgård har också medverkat på trädgårdsmässor i Stockholm och Umeå och var samarbetspartner till Tusen trädgårdar.

Det har inletts ett samarbete med Naturhistoriska riksmuseet kallat "Ett rikare Sverige" för att uppmuntra allmänheten att omvandla ytor i sin trädgård till något som är bättre för den biologiska mångfalden. Kampanjen inleddes i november och tanken är att det kommer pågå i flera år framöver.

Sammanlagt har det under 2022 skrivits över 70 artiklar om Rikare trädgård som under året också medverkat i bland annat Naturmorgon i P1, Allt om trädgård, Land, Expressen, Sveriges natur och många lokaltidningar.

Nordiskt projekt

FORs nordiska samarbetsprojekt, *Stoppa spridningen av invasiva främmande trädgårdsväxter*, med projektledare Bibbi Bonorden avslutades augusti 2022. Deltagande länder var Sverige, Norge, Danmark, Färöarna och Island.

Under det år som projektet pågick har ett utbildningsmaterial, *"Invasiva främmande växter – och hur den biologiska mångfalden påverkas"*, på 128 A4 sidor producerats. Materialet är riktat till studerade inom trädgård men lämpar sig även för yrkespersoner och lärare. Arbetet har granskats av Mora Aronsson, SLU Artdatabanken, Nils Carlsson, Länsstyrelsen i Skåne och Tina D'Hertefeldt, Lektor i biologi Högskolan i Halmstad. Materialet finns på danska, norska och svenska. I Sverige har materialet även hunnits tryckas som bok med en första upplaga om 500 exemplar. Boken finns att beställa via Riksförbundet Svensk Trädgård.

Projektet har också tagit fram en lärarhandledning som arbetar med elever mellan 12-18 år. Den påvisar hur biologisk mångfald och invasiva främmande arter berör många ämnen i skolan. I Sverige har projektet inlett ett samarbete med Naturskolan som nu även försett de lärare som är medlemmar i föreningen utbildningsmaterialet. Materialet finns på www.for.se

Projektet har genomfört en enkätundersökning riktad till ungdom. Dessvärre var det svårt att nå ungdomarna men bland de som svarat på enkäten var det få som hade kunskap om de invasiva främmande arterna och hur de påverkar den biologiska mångfalden. Det var heller inget ämnet som de uppgav att de har fått lära sig om i skolan.

Projektet har med sitt informationsarbete lyft de främsta orsakerna till spridning av invasiva främmande växter från trädgårdar och vilka konsekvenser det medför för den biologiska mångfalden när växter och dess växtmaterial hanteras felaktigt. Detta arbete har gjorts via mässor, föreläsningar, webb, genom informationskampanjer via sociala medier och tidningar samt genom öppen rådgivning via telefon och mail.

Projektet har genomfört en effektmätning i form av enkätstudier. "Nollmätningen" och "Effektmätningen" skickades ut sommaren 2021 respektive 2022. De visar bland annat att fler nu väljer att lämna sitt växtmaterial till den kommunala återvinningen, att medvetenheten om varför växterna ska begränsas har ökat, att fler kan identifiera de olika arterna i sitt närområde och att fler bekämpar de invasiva främmande växterna de har i sin egen trädgård.

Inom ramen för projektet har ytterligare 10 artfaktablad tagits fram, så nu finns totalt 34 invasiva främmande arter med illustrationer, beskrivna på for.se.

I december blev FOR inbjudna till det Nordiska Ministerrådet för att presenterade resultatet.

Rådgivning IAS

Under sommarhalvåret har FOR erbjudit telefonrådgivning om invasiva främmande arter. Därutöver har FOR svarat på frågor epost. De flesta frågor handlar om parkslide.

Naturvårdsverket informationsprojekt

FOR har deltagit i Naturvårdsverkets gemensamma informationsprojekt om invasiva främmande arter. Cirka 100 organisationer, kommuner och länsstyrelser har medverkat i kampanjen. Resultatet av kampanjen har ännu inte redovisats av Naturvårdsverket.

Nationell förteckning

Projektledare Bibbi Bonorden deltog tillsammans med FOR IAS-grupp på Naturvårdsverkets möten kring den svenska nationsförteckning för invasiva främmande arter och fick möjlighet att lämna synpunkter. Den svenska nationsförteckningen skulle ha presenterats 2017 men förväntas nu först röstas igenom av regeringen 2024.

Projektledare Bibbi Bonorden deltog också i Havs- och vattenmyndighetens hearing, där de presenterade sitt förslag till nationell förteckning över invasiva främmande akvatiska arter inklusive förslag till reglering av arterna och önskade få in synpunkter på detta.

Projekt Karantänkadegörare

Under 2022 har Jordbruksverket och FOR haft ett samarbetsprojekt som går ut på att aktivt söka efter åtta karanténkadegörare som kan ställa till stora problem om de etablerar sig i Sverige.

Karanténkadegörarna är äppelborrfluga, *Rhagoletis pomonella*, *Rhagoletis indifferens* (inget svenskt namn), *Rhagoletis fausta*, (inget svenskt namn), japansk trädgårdsborre, *Popillia japonica*, amerikansk plommonvivel, *Conotrachelus nenuphar*, *Grapholita inopinata*, *Grapholita packardi* och *Grapholita prunivora* som alla är vecklare utan svenskt namn.

FORs uppgift i projektet var att hitta 32 privatpersoner som var villiga att ställa upp som medborgarforskare. Platserna skulle vara jämnt fördelade mellan Ystad i söder till Uppsala i norr. FOR ansvarade för det administrativa arbetet och var kontakten mellan Jordbruksverket och medborgarforskarna. Fångstfällorna skickade medborgarforskarna direkt till Växtskyddsenheten. Av 32 deltagande medborgarforskarna fullföljde 23 sitt uppdrag och skickade in alla fällor, 9 deltagare skickade in vissa fällor. Ingen av de eftersökta karanténkadegörarna hittades i de undersökta fällorna.

Inom projektet har Jordbruksverket även tagit fram 50 testpaket för den svåra bakteriesjukdomen (*Xylella fastidiosa*) som FOR har distribuerat ut till privatpersoner som misstänkt att de fått sjukdomen. Det har också skrivits ett faktablad om bakteriesjukdomen.

Projekt Fritidsodlingens omfattning – framtagning av ny statistik

Målsättningen var att rapport om fritidsodlingens omfattning skulle vara klar i slutet av 2022 och presenteras på Nordiska Trädgårdar 2023. Men på grund av hög arbetsbelastning har tidsplanen blivit reviderad och rapporten förväntas nu bli klar hösten 2023.

Projekt Nyttodjursparker

FOR samarbetar med äppelodlare och forskare för att tillsammans öka den biologiska mångfalden. Genom en satsning på vad man kallar nyttodjursparker ska forskning i äppelodlingar på Österlen och utanför Lund ge svar på hur man bäst gynnar nyttiga insekter i svensk miljö. Parkerna blir samtidigt tillgängliga för allmänheten för att öka medvetenheten och tipsa om hur var och en kan bidra till biodiversitet i sin egen trädgård. Kiviks Musteri är initiativtagare till projektet, med Fritidsodlarnas Riksorganisation, olika enheter inom Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) och Lunds universitet som partners. Projektet delfinansieras av Partnerskap Alnarp.

Pyralidaffären

FOR började att arbeta med problematiken kring rester av bekämpningsmedel, baserade på pyralider, i organisk växtnäring våren 2020 och arbetet har fortsatt 2021 och 2022. I början av 2022 publicerades rapporten *Fortsatta problem med bekämpningsmedel i organisk gödsel - Erfarenheter från odlingssäsongen 2021* som är en sammanfattning över kunskapsläget kring pyralid i växtnäring och

dokumentering av analyser utförda under 2021. Under våren utkom även *Lär dig känna igen växtskador av orsakade av pyralider* ett faktablad avsett att underlätta igenkänning av pyralidskador.

FOR bjöd även in representanter från våra nordiska grannländer, som på olika sätt arbetat med problematiken kring pyralider och fritidsodling, till ett möte för att belysa kunskapsläget och hitta framtida samarbeten. Totalt deltog 18 personer från t ex forskningsinstitutet Nibio i Norge, Åbo universitet, norska Hageselskapet och danska Haveselskabet. Det var tydligt att fritidsodlare i Danmark, Norge, Finland och Sverige alla har blivit drabbade och att det saknades bra lösningar till problemet utöver ett förbud. FOR hade även möte med tjänstemän på Lantbrukarnas Riksförbund under våren.

Till våren påbörjades kampanjen Pyralidstopp.nu som initierades och drevs av Koloniträdgårdsförbundet i samarbete med FOR vars målsättning var att samla in namnunderskrifter för ett förbud. Under året skrev 27 746 personer under men även organisationer och företag engagerade sig; exempelvis större delen av trädgårds-Sverige och hela jord- och gödselbranschen. Tyvärr ville ingen ansvarig minister träffa representanter för uppöppet för att diskutera lösningar.

I maj uppmärksammades frågan i Riksdagen. Riksdagsledamot Maria Gardfjell (MP) ställde i en interpellation till Landsbygdsminister Anna-Caren Säterberg, frågan om rimligheten i att pyralider finns i naturgödsel. FOR hade även en första kontakt med EU-parlamentarikern Pär Holmgren (MP) för att få hjälp att driva frågan på EU-nivå.

FORs arbete uppmärksammade även i media exempelvis i Odlar med P1, SVT Rapport, Filter, Land Lantbruk, Råd och rön och Ålands Nya tidning.

Under våren och sommaren fortsatte arbetet med att samla in rapporter från drabbade fritidsodlare, via FORs digitala enkät. Totalt svarade fler än 100 personer. En handfull organiska gödselmedel analyserades under hösten och resultaten från enkät och analyser kommer presenteras under våren 2023.

Kontakter och samarbeten med myndigheter, institutioner och organisationer

Fritidsodlingens karaktär, omfattning och betydelse innebär att det finns anledning för FOR att vara väl orienterad i omvärlden och ha ett stort kontaktnät bland de myndigheter, institutioner, organisationer och företag som i olika avseenden har beröring med frågor av intresse för fritidsodlingen.

Invasiva främmande arter, IAS under Naturvårdsverket

En viktig fråga att bevaka för FOR är den planerade **nationella förteckningen över vilka invasiva främmande arter som kommer bli förbjudna att odla och sprida i Sverige**. FORs arbetsgrupp, för att bevaka frågan, består av Madeleine Almér, Mikael S Andersson, Bibbi Bonorden, Owe Jaktlund, och Ingrid Åkesson.

Gruppen har under året medverkat på dialogmöte med Naturvårdsverket gällande nationell förteckning där ca 50 deltagare från olika myndigheter, bransch och intresseorganisationer deltog. De representerade även FOR på ett seminarium om *kommunikation med trädgårdsägare om invasiva*

främmande växter som anordnades av SLU i Alnarp och på diskussionskväll i samband med boksläpp av "*Växtvärk – Perspektiv på invasiva främmande växter i svensk natur*" som skrivits av forskare inom olika discipliner på SLU och Lunds universitet.

Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU)

Föreläsningar

FORs sekreterare Ulf Nilsson föreläste för studenter på Trädgårdsingenjörsprogrammet på SLU i Alnarp om fritidsodlingens växtskyddsproblem och invasiva främmande växter.

Partnerskap Alnarp

FOR är även ansluten till Alnarpsfakultetens kontaktorgan **Partnerskap Alnarp**. Representanter för FOR har deltagit i ordinarie möten med Partnerskapets ämnesgrupp för frukt och grönt.

Utöver samarbetet med LTJ-fakulteten i Alnarp har FOR andra kontaktytor med SLU:s verksamhet. FORs sekreterare Ulf Nilsson ingår till exempel i referensgruppen för Centrum för ekologisk produktion och konsumtion (EPOK).

Forskningssamarbeten och examensarbeten

FOR har varit delaktigt i flera forskningsansökningar vars arbete ligger i linje med fritidsodlingens intresse. Exempelvis Formas-ansökan om *hållbart växtskydd i urbana miljöer* med huvudsökande Kristina Karlsson Green SLU Alnarp samt ansökan '*Plants on the move*' till Formas utlysning 'Sociala och kulturella perspektiv på klimatförändringar och biologisk mångfald'. Huvudsökande är Erik Persson från Filosofiska institutionen Lunds universitet. FOR har även på olika sätt varit involverat i flera examensarbeten.

Remisser

FOR är en remissinstans för ärende som gäller fritidsodling på nationell nivå. Det innebär att vi ges möjligheten att uttrycka vår åsikt i ett remissvar. Under 2022 har FOR inte skrivit några remissvar.

Referensgrupper

Elitplantstationen

Genom att Koloniträdgårdsförbundet och Riksförbundet Svensk Trädgård är representerade i styrelsen för Stiftelsen Trädgårdsodlingens Elitplantstation i Kristianstad (EPS) har FOR fortlöpande kontakter med Elitplantstationen och företrädare för trädgårdsnäringsen i växtkvalitetsfrågor. **Henrik Morin** är FORs representant i programgruppen för plantskoleväxter, prydnadsväxter, frukt och bär.

Sveriges Konsumenter

FOR är medlem i Sveriges Konsumenter för att med större tyngd hävda fritidsodlarnas intressen i konsumentfrågor och har bland annat medverkat i framtagandet av Sveriges Konsumenters livsmedelspolicy med fokus även på egenodlade livsmedel. FOR representeras av **Inger Ekrem**.

Pollinera Sverige

FOR medverkar i Pollinera Sverige, ett nätverk bestående av ideella föreningar, universitet och

myndigheter. Målet är att lyfta den livsviktiga pollineringsfrågan genom att dela och sprida kunskaper om hur man kan gynna pollinatörerna.

Programmet för odlad mångfald, POM

FOR medverkar i arbetet för att bevara den odlade mångfalden och är tillsammans med flera av medlemsföreningarna engagerad i *Programmet för odlad mångfald (POM)*, med syfte att kartlägga och inventera bl.a. äldre trädgårdsväxter och på sikt medverka till bevarandet av dessa. FOR är genom **Ulf Nilsson** representerat i programrådet för POM, Nationella genbankens referensgrupp och FÖRMAK (Förökning och Marknadsföringsgruppen för Grönt Kulturarv).

Äldre trädgårdsväxter kan vara en viktig tillgång inför framtiden. För fritidsodlingen är det därför viktigt att äldre trädgårdsväxter inventeras, beskrivs och bevaras, men även att insamlat växtmaterial i framtiden kan förökas och saluföras med beaktande av både sorträttsfrågor och konsumentintressen.

Nationella genbanken för köksväxter

Lise-Lotte Björkman representerar FOR i Nationella genbankens referensgrupp för köksväxter. (I referensgruppen ingår Erik de Vahl, Nationella genbanken, Agneta Börjesson, Fröuppropet, Ulrika Nilsson Carlsson, NordGen, Matti Leino, Stockholms universitet och Else-Marie Strese, f.d projektledare för Sparrisuppropet.)

Styrelsens underskrifter

Inger Ekrem
Ordförande

Ulrika Otterling

Madeleine Almér

Ingrid Åkesson

Björn Qvarfort

Mikael S Andersson

Marek Roleneć